

سردار اسماعیل کوثری از ارزش‌ها و اصول حاکم در دوران دفاع مقدس می‌گوید

انگیزه الهی، تبعیت از رهبری و روحیه ایثار پیشران‌های دفاع مقدس بود

ویژه دفاع مقدس

ایران

سایت دفاع فارس

روایت امیر دریادار شهرام ایرانی از دلاوری نیروی دریایی ارتش در دوران دفاع مقدس و خودکفایی

پرچم همیشه بالا است

رژیم صهیونیستی حق ورود به خلیج فارس را ندارد

▲ **مرتضی گل‌پور**
خبرنگار

این خصلت همه نظامی‌ها است که وقت گفت‌وگو با رسانه‌ها از هر دیپلماتی دیپلمات‌تر می‌شوند که البته نظامیان ما در این زمینه از همتایان خود در دیگر کشورها چیره‌دست‌ترند. باوجود این از خلال گفته‌های امیر دریادار شهرام ایرانی، فرمانده نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران می‌توان نکات بسیاری دریافت؛ مانند اینکه جمهوری اسلامی ایران هیچ‌گاه اجازه حضور رژیم صهیونیستی در خلیج فارس را نمی‌دهد، اینکه حملات ادعایی به کشتی‌های این رژیم یا دیگر شناورها در خلیج فارس و دریای عمان کار ایران نیست و اینکه اگر ایران بخواهد به این شناورها حمله کند، به گونه‌ای حمله خواهد کرد که آنها کاملاً در اقیانوس اطلس و نیز اندکی پس از آغاز فرماندهی او بر نیروی دریایی و به مناسبت هفته دفاع مقدس انجام شد. فرمانده نیروی دریایی ارتش ضمن اشاره به دلاوری هم‌زمانش در دوران دفاع مقدس توضیح می‌دهد که چگونه این نیرو به فرمان‌دهنده کل قوا به «نیروی دریایی راهبردی» تبدیل شد.

پایان

■ شما جزو آن دسته از امرای ارتش هستید که در سال ۶۴ وارد نیرو شدید، از این رو در فضای جمهوری اسلامی رشد کردید. فرماندهان و امرایی که بعد از انقلاب وارد نیرو شدند، چه تفاوتی با فرماندهان ارتش در رژیم گذشته دارند و شما و فرماندهانی چون شما چه نگاهی به کشور، به نظام اسلامی، مردم و مسائل بین‌المللی دارید؟

نکته‌ای که در این سؤال مطرح کردید، نکته‌ای است که بارها در کلاس‌های درس و دانشگاه نیز با آن مواجه شده‌ایم. حتی گاهی در شبکه‌های مجازی هم می‌بینم که در این زمینه مقایسه‌هایی هم انجام می‌شود که مثلاً فرماندهان ارتش در رژیم گذشته چطور بودند یا نبودند. اما نکته اینجااست که هرچند من این افتخار را داشتم که در سال‌های پس از انقلاب شوهمند اسلامی به ارتش جمهوری اسلامی ایران بپیوندم، اما پیش از آن، خودم عضو یک خانواده ارتشی بودم و بر خلاف این چیزهایی که گفته می‌شود، از نزدیک شرایط آن زمان را دیدم و لمس کردم. از جمله این شرایط اینکه در دوره انقلاب، برخی از معلمان ما انقلابی پرشوری بودند که از سوی ساواک دستگیر و بشدت شکنجه شدند؛ یا درباره وضعیت ارتش آن دوره، در خاطرم هست که فرو دین و اردیبهشت ۵۹ یعنی ماه‌ها پیش از آغاز حمله رژیم بعث، ارتش در مرز حضور داشت

شده است و از این رو حداقل انتظار این است که اگر به ویژگی‌های ارتش در رژیم سابق اشاره می‌کنیم، این را هم اضافه کنیم که اساساً امروز ارتش جمهوری اسلامی ایران، چه از نظر میانی، چه از نظر اصول و ارزش‌ها، چه از نظر فرماندهی عالی‌به که زیر نظر مقام عظمای ولایت و فرمانده معظم کل قوا است، اصلاً با ارتش گذشته قابل قیاس نیست. بالاترین مقام جهان اسلام یعنی فرمانده معظم کل قوا که امروز فرمانده مستقیم ما هستند، کراراً در کلام مبارک خود به این مسأله اشاره فرمودند که امروز ارتش ما یک ارتش انقلابی و مکتبی است و ساختار آن کاملاً عوض شده است. به عبارت دیگر هم در سطح امرا و هم در بدنه نیروهای مسلح و ارتش ما، تغییرات کلی اتفاق افتاده است.

■ **انگیزه نیروهایی چون شما برای ورود به ارتش جمهوری اسلامی ایران چه بود؟**

در آن مقطع زمانی، بویژه در سال‌های نخست پیروزی انقلاب اسلامی که کشور درگیر یک جنگ تحمیلی تمام عیار بود، نگاه و دغدغه بسیاری از ماها این بود که به قدر ووسع خود برای این کشور و این نظام مقدس و نواپ کاری انجام دهیم. بسیاری از عزیزانی که در آن سال‌ها وارد بدنه ارتش و نیروهای مسلح شدند، این بود که تلاش کنند تا در این حوزه کار و خدمتی انجام دهند. درست مانند امروز که بحث دفاع از حرم و نامی مطرح بود. بعدها که پیش‌تر آمدیم، این نگاه در ما تقویت شد که اگر در گوشه‌ای و برای انجام کاری شما را صدا نزنند، شما خودتان باید پیشقدم شوید و مطابق وظیفه‌شعری، دینی، اخلاقی، فرهنگی ومکتبی خود جلو بروید تا به سهم خود بتوانید گره‌ای را باز کنید یا باری را به دوش بکشید. دیروز نگاه ما این بود و امروز هم نگاه ما و دیگر دوستان ما در نیروهای مسلح همین است، به این معنی که هیچ وقت منتظر نبودیم تا کسی بیاید و به ما بگوید این کار را انجام دهید، بلکه در مقابل، هر جا احساس کردیم نیاز هست ورود کردیم.

■ **نکته‌ای که اشاره کردید بسیار مهم است، یعنی می‌بینم که در شبکه‌های اجتماعی تصاویر با الماسک‌های خودشان تصمیم بگیرند، مستشاران نظامی خارجی هم معتقد بودند که ما فکر می‌کنیم و شما به چیزی که ما فکر کرده‌ایم، صرفاً عمل کنید. امروز از شما که فرمانده نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران هستید، می‌پرسم که تا چه حد احساس می‌کنید ابتکار عمل دارید می‌توانید طراحی کنید، تصمیم بگیرید و بالاتر از همه، اینکه قیقدرد می‌توانید فرماندهی کنید؟**

می‌توانم این‌طور به شما پاسخ بدهم که در ۴۰ سالگی که از انقلاب اسلامی گذشت، تنها خط قرمزی که برای ما وجود داشت، اصول ما بود. ارزیابی و مسأله شخص من این بود که آیا اصول خود را حفظ کردم یا از آن اصول عدول کردم؛ اما بقیه موارد در اختیار خودمان بود، بقیه مسائل یعنی چیزهایی که در رده‌های بعد از اصول قرار می‌گیرند، به خودم

مربوط بود. به تعبیر عامه، پس از پاسداشت اصول که اصلی‌ترین وظیفه ما بود و هست، هر گلی زدیم به سر خودمان زدیم، یعنی تا این حد ابتکار عمل در اختیار ما هست، اینکه در رسانه‌ها اطلاع‌رسانی می‌کنیم، یعنی در صحنه عمل و در دریا مقابل کشور با رژیم دیگری، چگونه تصمیم بگیریم و چگونه عمل کنیم، در هر کدام از این دقایق حساس، به عنوان فرمانده میدان، تصمیم گرفتیم و این تصمیمات را اجرا کردم، هر چند بعداً با بازخورد مثبت یا منفی آن تصمیم مواجه شدیم که البته به لطف خدا، تا امروز بازخوردهایی که بعداً نسبت به تصمیم‌های میدانی خود گرفتم، همواره مثبت بوده است. از این رو امروز می‌توانم با قدرت بگویم که هیچ مانع و هیچ سلسله مراتبی بر سر راه ما به عنوان فرماندهان قرار ندارد و فرماندهان می‌توانند ابتکارهای لازم را به خرج دهند، فرماندهان می‌توانند بنابه تشخیص خود و نیاز صحنه، از نیروهای خود به نحو مثبت استفاده کنند.

اصلاً این‌طور نبوده است که ما ریزترین تصمیمات را هماهنگ کنیم، بلکه ما در رده‌های مختلف، این فرصت و زمینه را داشتیم تا هر ابتکار عملی که ما را به اهداف عالی‌به و حتی اهداف خرد خود نزدیک‌تر می‌کند، اتخاذ کنیم، همه چیز میدان، در گذشته همه آن در اختیار فرمانده میدان است. در راستای تکمیل نکته‌ای که شما به آن اشاره کردید، این را اضافه کنم که امروز حتی آموزش‌های نیروها و فرماندهان ما نیز در داخل انجام می‌شود، درحالی که در گذشته همه فرماندهان آموزش‌های خود را در کشورهای دیگر دیده بودند و بیگانه به نیروهای ما آموزش می‌داد. آموزش گرفتن از بیگانه در ساده‌ترین حالت یعنی نیروهای نظامی کشور ما از سوی مقام‌ها و نیروهای بیگانه سازمان داده می‌شدند و برای همین هم بود که در روز معرکه نتوانستند کاری انجام دهند، اما امروز این تفکرات برچیده شده و من یا دانشجو، سرباز، نگره دار و کارمند ارتش نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران، آموزش خود را از استاد و نیرویی که از جنس خود او است دریافت می‌کند و دیگر نیازی به مترجم ندارد. این آموزش‌ها مطابق با فرهنگ ما، عقاید و باورهای ما و نیازهای نظامی و دفاعی کشور نهاد ما است و از سوی بیگانه طراحی و تهیه نشود است. مهم‌تر از همه اینها، همبستگی و پیوستگی‌ای است که میان نیروها از یک سو و بدنه جامعه از سوی دیگر، ایجاد شده است، یعنی نیروهای مسلح ما تا مأموریت با عنوان مردم‌پاری اتفاق می‌افتد و این باشد که در کنار مردم خود در مسیر اهداف عالی‌به حرکت کنند. یعنی اگر قرار است یک گروه نظامی در قالب مأموریت به منطقه‌ای ورود پیدا کند، این مأموریت با عنوان مردم‌پاری اتفاق می‌افتد و این متفاوت است با سایر مأموریت‌های نیروهای مسلح. در کشورهای دیگر، نیروهای مسلح هر چند برای کمک حاضر می‌شوند، اما هم این کمک او و هم نگاه او به مردم کمک گیرنده، نگاهی از بالا به پایین است، اما در سمت ما این‌گونه نیست، وضعیت ارتش ما به گونه‌ای است که یک سرهنگ ما خود را خرم می‌کند تا یک زن یا مردی که توان لازم را ندارد، پای خود را روی کمر او بگذارد و سوار بالگرد شود. در جای دیگری از دنیا چنین چیزی را نمی‌بینید، اصلاً

سرهنگی را در صحنه عملیات و امداد نمی‌بینید، بلکه چنین سرهنگی صرفاً در ستاد می‌ایستد و فرماندهی می‌کند. ■ **کمتر از سه ماه بعد از حمله سراسری ارتش بعث به ایران، نیروی دریایی در آذرماه ۱۳۵۹ عملیات بسیار مهم مروارید را در دهانه‌های اروند انجام داد که طی آن، هم صادرات نفت صدام از خلیج فارس متوقف شد، هم نیروی دریایی این رژیم نابود شد. از آذر ۵۹ تا امروز ۴۰ سال گذشته است و در این فاصله، نیروی دریایی ما که صرفاً در خلیج فارس حضور داشت، امروز می‌تواند دماغه امید نیک در جنوب قاره آفریقا را دور بزند، وارد اقیانوس اطلس شود، از کانال مناش، مابین دو کشور فرانسه و انگلستان عبور کند و در شمالی‌ترین نقطه اروپا، در خلیج فنلاند وارد بندر سن پترزبورگ شود. در این ۴۰ سال چه اتفاقی افتاد و اساساً پیام راهبردی سفر ناوگروه ۷۵ به اقیانوس اطلس چیست؟**

آنچه در عملیات مروارید اتفاق افتاد، نتیجه یا محصول یک سلسله عملیات‌ها، طراحی‌ها و ارزیابی‌های دیگر بود. به عبارت دیگر، قبل از انجام این مأموریت، یک سلسله عملیات اتفاق افتاد تا در نهایت به این نتیجه رسیدیم که اکنون زمان انجام این عملیات است. عملیات مروارید یک عملیات مشترک، هماهنگ و برنامه ریزی شده میان نیروهای مختلف بود و به گونه‌ای طراحی و اجرا شد که نتیجه آن حتماً موفقیت‌آمیز باشد. عملیات نهایی با پوشش‌انداز پیکان و تیم‌های تکاور انجام شد، بالگردها حضور داشتند و نیروهای هوایی هم پشتیبانی هوایی انجام داد تا اینکه در نهایت شاهرگ اقتصادی دشمن قطع شد. همان‌طور که اشاره کردید، به دنبال این عملیات، حضور رژیم بعث در صحنه دریا برای همیشه منتهی شد، اما پس از این مرحله، تازه مأموریت اصلی نیروی دریایی آغاز شد، زیرا مسیر کشتیرانی ما مورد تهدید جدی قرار گرفت، به این علت که به دشمن تیرهای پیشرفته و روز دنیا داده می‌شد، اما از فروش یا تأمین تجهیزات مورد نیاز به ما خودداری کردند.

■ **تا امروز هم به ماتجهیزات دفاعی نمی‌دهند.**

بله و امیدواریم در آینده هم این سیاست را دنبال کنند، زیرا در این صورت ما راحت‌تر بهتر تصمیم می‌گیریم و طراحی می‌کنیم، زیرا یقین داریم که هوش ایرانی قطعاً کار خود را انجام خواهد داد و راه خود را باز خواهد کرد. اما در این مسیر، در سال ۵۹ به وجود یک تقیصه در کشور پی بردیم و آن، نبود یک مرکز آموزش منسجم در کشور بود. دیگر نه می‌توانستیم‌ونه می‌خواستیم تا نیروهای ما در کشورهای دیگر آموزش ببینند. در اولین گام در این زمینه دانشگاه علوم دریایی حضرت امام خمینی (ره) در نوشهر آغاز به کار کرد. بومی‌سازی در زمینه‌های آموزشی بسیار به ما کمک کرد. در کنار این امر تجربه‌های عملیاتی هم کسب شد. کم‌اینکه ما در فروردین سال ۶۷ یک رویارویی مستقیم با استکبار جهانی داشتیم که در این عملیات ناوشکن سیلان ما صدمه جدی دید و ابتکار فرمانده این ناوو کارکنان آن بود که باعث شد به رغم وارد شدن صدمه جدی به این ناوشکن، از غرق شدن آن جلوگیری شود و در نهایت نجات پیدا کند.

ادامه در صفحه ۱۰

۹

دفاع مقدس و رمز و راز شکل‌گیری تحول فرهنگی در ایران

احمد وحیدی
وزیر کشور

در تاریخ هر کشور و ملتی مقاطعی تعیین‌کننده و سرنوشت ساز وجود دارد که احیاکننده اراده‌های توحیدی، الهام‌بخش خود باوری، انسجام‌بخش و پیوند دهنده همبستگی ملی و آغازگر حرکت در مسیری نو بوده است. اگر نگاهی عمیق و باورمندانه به تاریخ معاصر ایران عزیز اسلامی داشته باشیم، می‌توان رد پایی قوی از این مقطع عظیم و ماندگار تاریخی را در هشت سال دفاع مقدس جست و جو کرد. هشت سالی که سرتاسر عشق به میهن، دفاع از ارزش‌های دینی و انقلاب اسلامی، توسعه و پیشرفت کشور بوده است.

ملتی که در برابر استکبار جهانی مقاومت کرد و نشان داد پیروزی ایمان، صبر و حقانیت بر ظلم و ستم شدنی است و تبلوری عینی در عصر جدید و در دنیای تکنولوژی از آیه شریفه «کَيْمٌ مِّنْ فِتْنَةِ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِتْنَةُ كَثِيرَةٍ بِإِذْنِ اللَّهِ وَٱللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ» در حافظه تاریخی به ثبت رساند. دشمنان ملت ایران گمان می‌کردند با تحولات و رخداد‌های انقلاب، توان غلبه و راهبری استراتژی‌ها و نیات شوم شان را دارند، غافل از آنکه مردم عزیز ایران با ایمان و اراده و الگوگیری از مکتب اسلام و پیروی از رهبر آزاده و نستوه خود، در برابر همه توطئه‌ها و دسیسه‌های دشمنان ایستادی می‌کنند. گذشت زمان نیز در طول جنگ تحمیلی نه تنها خللی در باور مردم ایران ایجاد نکرد بلکه همبستگی ملی در دفاع از وطن قوی‌تر گشت.

حضور ایرانیان در هشت سال دفاع مقدس از هر گوشه و کنار این سرزمین پهناور؛ لر، کرد، بلوچ، آذری، عرب، فارس و دیگر اقوام در کنار هم صحنه‌هایی زیبا از همدلی و وحدت ملی را به نمایش گذاشت؛ در حقیقت، رمز و راز شکل‌گیری تحول فرهنگی در کشور در جنگ تحمیلی علیه ایران، در تقویت وحدت و برادری، مقاومت و پایداری، خوداتکایی و خودباوری، ایثار و شهادت‌طلبی، صداقت و پاکی، خلوص و بی‌ادعایی، معنویت و توکل به ذات اقدس الهی، بصیرت و ولایت‌پذیری و تمسک به سیره نبوی و رفتار علوی در این ایام نسبتاً طولانی بود. همگان نسبت به سرنوشت کشور و مردم حساس بودند و به سهم خود یاری‌رسان بودند. هر کس به اندازه داشته‌ها و ظرفیت‌هایش در دفاع از کشور کوشید. اقتصاد کشور علی رغم جنگ و فشارهای دشمن از حرکت باز نایستاد و جامعه به پویایی و پیشرفتش ادامه داد. وقتی سخن از الگوگیری از هشت سال دفاع مقدس است، در واقع اشاره به این واقعبیت است که در نظر داشته باشیم کشور در چه شرایط سخت اقتصادی و بین‌المللی توانست در برابر دسیسه‌های دشمنان ایستادی و هم‌واردی کند. این تجربه درخشان تاریخی بیش از هر زمان دیگری نیاز به بازخوانی دقیق و همه جانبه دارد. علیرغم مشکلات کشور در حوزه‌های اقتصادی-معیشتی اما در صورت وجود اراده، ایمان و باور درونی به حل مشکلات، تنگناهای می‌تواند زمینه‌ساز غلبه بر چالش‌ها باشد.

تجربه دفاع مقدس و بازخوانی هوشمندانه آن می‌تواند افق گشای این مسیر باشد و بایستی این تجربه به نسل جوان تر به نحو درست و واقعی منتقل شود؛ یعنی نسل جوان متوجه این واقعیت راهبردی شود که شهیدان و جانبازان و آزادگان سرافراز با حمایت آحاد ملت، با وجود انبوهی از سختی‌ها و تنگناها، کشور را از نیات دشمن بعثی و حامیان قدرتمندش نجات دادند و از دل این تهدید و بحران، فرصتی نوین برای همبستگی، وحدت و تحرک همه‌جانبه ملی آفریدند. دغدغه مقام معظم رهبری حضرت آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله العالی) مبنی بر آموزش درس‌های دفاع مقدس به نوجوانان و جوانان، نیز از همین سنخ است تا نسل نو کشور، متوجه توان و ظرفیت داخلی در مقابله با دسیسه‌های شوم دشمنان گردد.

ظرفیت‌های بالقوه توسعه همه‌جانبه در کشور وجود دارد و این ظرفیت‌ها نیازمند کاربست دقیق، کارشناسی شده و باورمند از سوی نخبگان کشور است و امید بر این است که با همت جمعی و عبرت‌گیری از دوره درخشان دفاع مقدس زمینه برای توسعه همه‌جانبه انسانی، فرهنگی و اقتصادی در کشور با محوریت ارتقای معیشت مردم عزیز کشورمان فراهم شود. با سلام و صلوات بر ارواح تابناک همه شهیدان گلگون کفن انقلاب اسلامی.